

JORDI DE MANUEL, CRÒNICA NEGRA DEL 2014

La novel·la, que manté un ritme molt àgil de la narració, ens mostra una nova Barcelona transformada per les rondes aèries -suposadament creades per a millorar el trànsit- on ens enfrontam, de nou, a un tema tan clàssic com la lluita pel poder

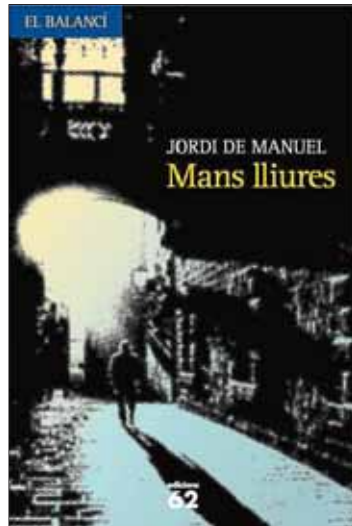
Text: **Sebastià Bennasar**
ballaruga@hotmail.com

A partir del 2 de febrer Barcelona es convertirà en la ciutat més negra del món, perquè s'hi durà a terme, un any més, la trobada de novel·la negra que va néixer com a homenatge a Manuel Vázquez Montalbán i que s'ha consolidat com una referència ineludible pels amants del gènere. Per això mateix són moltes les editorials que quan s'acosta aquesta data es posen mans a l'obra per tal de publicar obres de gènere negre. Edicions 62 ha publicat un llibre de Sue Grafton, ha recuperat un llibre de Leonardo Sciascia i ha tret a la llum *Mans lliures*, la nova novel·la de Jordi de Manuel, una obra d'allò més interessant, que ens trasllada fins al 2014 per viure-hi una nova aventura de l'inspector Marc Sergiot, en aquesta ocasió acompanyat per

dos mossos d'esquadra.

La novel·la, que manté un ritme molt àgil de la narració, però que no per això descuida un aspecte tan interessant com la macroestructura, ens mostra una nova Barcelona transformada per les rondes aèries -suposadament creades per a millorar el trànsit- on ens enfrontam, de nou, a un tema tan clàssic com la lluita pel poder. I és que a *Mans lliures* Jordi de Manuel ens presenta un candidat electoral, Roger Mesalles, sorgit gairebé del no res, que és a punt de convertir-se en el president de la Generalitat, cosa que molesta molt. Us sona el cas Obama? Doncs ja us puc dir que Roger no presidirà la Generalitat, i a més a més no estic rellevant res de fonamental del llibre. A les primeres pàgines ja hi queda clar. La història dels mossos i de l'inspector Sergiot es barreja, així mateix, amb la de Claire, una prostituta de luxe, que tindrà molt a veure amb tota la trama.

A banda de l'escriptura efectiva i sòlida de l'autor (cosa que, d'altra banda, no ens hauria de sorprendre, però a la qual no

podem deixar de fer esment en un panorama cada vegada més alarmant de llibres mal escrits), aquesta obra destaca per la projecció del món actual cap al futur immediat: així doncs, ens trobem amb l'AVE que ja enllaça amb la perfecció Madrid i Barcelona; amb el problema angoixant de la sequera resolt amb vaixells que la duen del sud de la península Ibèrica; el referèndum sobre la independència; el debat sobre les formes d'energia; les noves tecnologies i les reflexions que hi

comporten... en aquest sentit és un exercici projectiu admirable i a més a més molt ben resolt. Tot el món que hi crea de Manuel no només és versemblant sinó que a més a més és molt interessant. Això sí, sorprèn que en un llibre tan rodó hi hagi algunes coses que molesten, com ara que els números de comptes corrents tinguin només deu dígits o que l'inspector Sergiot vagi devent a tort i a dret partides d'escacs -d'acord que aquest sigui un nus important de connexió amb la mare, però no amb altres personatges-, o que encara que un arròs sigui tovat el consideri molt bo, quan tothom sap que l'arròs tovat no val res. De fet, la projec-

ció cap al futur ens ho deixa bastant magres als que ens agrada la bona cuina. Claire, la prostituta de luxe, menja coses suculentos però ben escasses, hi ha cadenes de restauració ràpida que ja afecten fins i tot els xinesos, i les mares fan arròs tovat... el panorama és desolador. Tampoc no ho tenen molt millor els ionquis -hi ha noves drogues- ni els seropositius, que seran marcats amb tatuatges...

Sigui com sigui, *Mans lliures* és una d'aquestes novel·les que s'han de llegir perquè agafen el present, hi juguen i el projecten, en un text molt ben escrit i que a més té una trama i una solidesa estructural de primer nivell. Si tot va així, la collita del 2009 podria ser excepcional i això és una cosa que estaria molt bé, perquè la novel·la negra en català passa, en el seu vessant creatiu, per un moment molt bo. La indústria ja és una altra qüestió. Sigui com sigui, benvinguts al 2014 i a la bona novel·la negra.

Mans lliures
Jordi de Manuel

Edicions 62, Barcelona, 2009
256 Pàg / 18 €

Una d'aquestes novel·les que s'han de llegir perquè agafen el present, hi juguen i el projecten, en un text molt ben escrit i que a més té una trama i una solidesa estructural de primer nivell

UN TRESOR FET DE PARAULES

Text: **Josep A. Calvo**
pepcalvo@hotmail.com

Antoni Lluç Martí ens ofereix un *Diccionari d'expressions lingüístiques recollides de les Rondalles Mallorquines d'en Jordi des Racó*. Es tracta d'una eina interessant i útil on es recullen les locucions, dites, refranys i tota casta d'expressions lingüístiques que podem trobar als vint-i-quatre volums de l'*Aplec de Rondalles Mallorquines d'en Jordi des Racó* (mossèn Antoni M. Alcover).

L'autor ens explica a la introducció que la seva obra ofereix una bona mostra del català de Mallorca de principi del segle XX. Ens adverteix, a més, que, tot i que pot interessar als especialistes de la llengua, el diccionari va dirigit al públic més general, sobretot els

lectors més joves de les rondalles, ja que aquests (i sovint també els seus pares) no coneixen la majoria d'expressions que abans eren tan habituals en el nostre català de principis del segle passat. Per aquest motiu, el *Diccionari d'expressions lingüístiques* d'Antoni Lluç defuig dels tecnicismes i procura usar un llenguatge senzill.

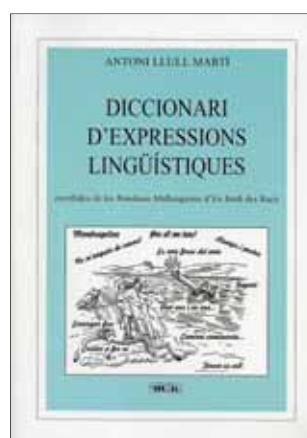
D'altra banda, l'autor ens adverteix que l'obra hauria d'haver estat feta per un equip d'estudiosos competents, per tal que no passàs per malla cap expressió. Ens diu que ha procurat esser exhaustiu, però ens recorda que aquest treball ha estat una feina que ha fet en solitari. D'aquesta manera, en justifica les possibles omissions o errors, que l'usuari especialista possiblement hi trobarà. Ara bé, no és la primera vegada que treballs d'aquesta mena són obra de persones amb empenya, com Antoni Lluç, que encoratjats per l'amor a la llengua i a la cultura, són capaces d'enfrontar-se a projectes ambiciosos com aquest. En aquest diccionari hi ha

Aquest diccionari, tal com ens adverteix l'autor, pot servir per passar una estona agradable. Es pot llegir pel principi, pel final o fullejar-lo per allà on ens vingui bé

unes 5.500 entrades, que constitueixen el cos del llibre, i són més de 5.600 les locucions i frases que s'hi citen i expliquen. Si hi ha un error, no passa res: sempre es pot corregir en una altra edició.

Hem d'advertir, però, que no totes les expressions que apareixen al *Diccionari d'expressions lingüístiques* són desconegudes al mallorquí actual. Algunes com "passar de llis" (passar sense aturar-se) o "fil per randa" (contar o explicar una cosa detalladament) i d'altres són, encara, d'ús habitual i prou conegudes entre els mallorquins.

Les entrades del diccionari, en general, estan constituïdes per expressions, ja siguin locucions, fra-

ses, exclamacions, refranys... amb l'explicació del significat i un exemple extret d'una rondalla. En altres casos, però, s'ha seguit un altre criteri, que queda prou ben explicat a la introducció.

Aquest diccionari, tal com ens adverteix l'autor, pot servir per passar una estona agradable. Es pot llegir pel principi, pel final o fullejar-lo per allà on ens vingui bé. Facem com ho fem segur que aprendrem alguna cosa nova o, potser, recordarem aquella expressió que havíem sentit de petits i que romanía perduda en un racó de la memòria.

El diccionari hauria de servir no només com a complement a la

lectura de les *Rondalles Mallorquines d'en Jordi des Racó*, sinó també per recuperar expressions i incorporar-les, de bell nou, al llenguatge quotidià. Per ventura, n'hi haurà qualcuna que resultarà un poc antiquada "Mula i dona, garrot la fa bona", ja que la societat, afortunadament, canvia i evoluciona, però n'hi ha moltes més que podrien incorporar-se al llenguatge literari d'aquells escriptors novells (o no tan novells) que sovint desconeixen la riquesa de la llengua amb la qual pretenen escriure una obra literària.

En fi, pens que tenim al nostre abast, com he dit al començament, una eina interessant i útil per a tots aquells que estimam la llengua catalana.

Diccionari d'expressions lingüístiques

Antoni Lluç Martí
Editorial Moll, Palma, 2008
398 Pàg / 20 €